

05

A

492

L. B. V.

DISSERTATIO THEOLOGICA
DE

ABUSU DISTINCTIONIS
INTER PRÆSENTIAM INTI-
MAM & EXTIMAM,

Quam

SUB PRÆSIDIO

DN. MICHAELIS
WALTHERI,

SS. Theologiæ Doctoris & Professoris Publici
Alumnorum Electoralium EPHORI
& Facult. Theol. h. t. DECANI,

DOMINI PATRONI & PRAECEPTORIS

submissè colendi,

Publicæ disceptationi subjicit

M. JOACHIM Reichmanni

Gedanensis.

Ad diem

An. M. DC. XC.

WITTENBERGÆ,

TYPIS JOHANNIS WILCKII,

05 A 492

I. N. J.

§. I.

Vantam Ecclesiae nostrae cladem fatale bellum de omnipraesentia Christi secundum Humanam Naturam intulerit, quanta inde magno purioris doctrinae damno scandala exorta fuerint, ansaque data Adversariis Ecclesias nostras pessime traducendi, animosque simpliciorum a veritate fidei distrahendi, sine ingenti animi dolore recogitare pia mens nunquam potest. Noverat scilicet optime Angelus desertor, qui ipse damnatissima factione per ineffabile scelus a Creatore suo defecerat, quanta regno suo immineret ruina ex illo tempore, quo B. Luth. divino Spiritu actus doctrinam caelestem ab impuris errorum atque abusu iniquitatis purgatam aeternam animarum salute nobis restituisset, & horrendum Pontificiae tyrannidis jugum a cervicibus nostris excussisset. Hanc felicitatem admirandaque religionis nostrae incrementa malignus ille toruo respiciens vultu, id unice egit omnesque suas machinationes eodem convertit, ut variis in ipso Ecclesiae gremio excitatis motibus, cursum Evangelii sufflaminaret, & ex nobis ipsis exsurgeret faceret

A2

VIROS

viros ejusmodi, qui ne in communem hostem arma converterentur, domesticis turbis negotium nobis facerent. Quo ipso factum, ut qui nuntio misso erroribus Pontificiis in castra nostra transissent, in fide orthodoxâ nondum satis consolidati, odiis & criminationibus quibus cum Pontifice dissentientes in partes scindebantur, turbati, ancipites hæserint, utri parti se adjungerent, atque sic in tenebris suis permanserint.

§.II. Quantum ex superioris ætatis historiâ intelligimus, primus infaufti hujus certaminis Autor fuit *Andreas Bodenstein Carlstadius* Prof. Publ. & templi ad arcem Archi-Diaconus, Doctor ille ut B. Luthero ab initialibus nominis literis vocabatur ABC dardibus; *Homo* teste Philippo (a) *ferus sine ingenio, sine doctrinâ, sine sensu communi quem nullum unquam humanitatis officium aut intelligere aut facere animadvertimus, tantum abest, ut in eo aliqua significatio Spiritus S. animadverta sit, imò extent manifesta impietatis signa.* Quin quod nec ipse Hornbeekius, quem fidei consanguineum habet, diffiteatur, *haud immerito majorem prudentiam & constantiam in eo fortè desiderari.* (b) Quid quæso sani in exponendis divinis oraculis ab eo expectes, qui octo jam annorum SS. Theol. Doctor Biblia demum legere & volvere cœpit. (c) Is etsi initio rem non absque laude gesserit ac Luthero primam ingenti

(a) in Ep. ad Frid. Myconium,

(b) *Summâ Controv.* p. m. 617.

(c) Joh. Wigandus, *de Sacram. Hist.* p. 339.

genti reformationis operi manū admoventi in com-
muni causā aduersus Pontificios adstiterit, (d) deinde
tamen inuidiæ atq; ambitionis stimulis agitatus Lu-
thero cui insignia & jura Doctoris contulerat, laudem
reformationis concedere noluit, & νεωφὸν πρό-
σωπον nihilq; egisse videretur, variis, quas recensere
nunc non attinet, excitatis turbis, eo demum demen-
tiæ progressus est, ut errore Berengarii ex orco revo-
cato, præsentiam corporis & sanguinis Christi in S.
Coenâ negaret, ipsaq; verba, quibus Salvator in insti-
tutione usus fuerat, *Hoc est Corpus meum* aggredere-
tur, eademq; mirum in modum dilaceraret, τὸ su-
um urgendo, quod demonstrativum corporis hîc se-
dentis esse docebat, neq; ad panem benedictum, sed
ad corpus à Salvatore discipulis digito indice mon-
stratum referendum esse hoc sensu: *Accipite, edite pa-
nem hunc in mei memoriam: Hoc est corpus meum quod
conspicuum vobis mecum accumbentibus est & al-
quando in mortem tradetur.* Diestig (e) mentem Carl-
stadii ita exponit: *corpus & sanguinem Christi in S. cœ-
nâ non naturaliter contineri, sed ex verbis institutio-
nis cœnæ, Hoc est corpus meum, voculam, HOC, non pa-
nem quem discipulis Christus dabat, sed ipsum Chri-
stum denotare, Christumq; in primâ cœnâ corpus suum
manu vel digito intendisse, cum diceret discipulis Hoc
est corpus meum.*

A 3

§. III.

(d) vid. B. Lutherum T. 3. Jen. Germ. contra cælest. Proph. f. 47.
(e) Hist. Theol. 1. n. 28.

§.III. Carlstadio ætate & errore suppar fuit *Zvvinglius*, qui invidiæ veneno suffusus laudem Lutheri in toto orbe Christiano inclarescentis, maligno animo intuebatur, sibi illam gloriam relictam esse vano ausu jactitans ut uno quasi ictu totum papatum funditus destrueret, quin & huc impudentiæ progredi nō erubesceret, ut reformationis laudem sibi arrogaret. (f) Quam hominis arrogantiam miror defendi ab *Hornbeekio* viro alioquin erudito & harum rerum non ignaro, (g) & *Hottingero*, † quibus opponimus *Lavaterum*, Doctorem Calvinianum. (h) Causam Carlstadii strenuè egit apud Tigurinos, ubi coram Senatu contra præsentiam & oralem manducationem corporis Christi in S. Cænâ adversus Scribam disputavit. In eo enim utriq; conveniebat præter panem & vinum nihil reperiri in S. Cænâ, corpus Domini in terris absens non nisi fide in cœlum subvectâ accipi, arma tamen Carlstadii Zwinglio displicebant: Hinc cum Senatus Tigurinus libros Carlstadii inhibuisset, noster Auditoribus suis nihilominus lectionem eorundem seriò inculcabat, addito, quod Carlstadius veritatem Sacramenti proponeret, etsi instar militis minùs exercitati armis uti nesciret. (i) Aliam igitur, absurditatem Carlstadii videns, ostensurus viam, copulam EST, insignis Tropifex per significat exponebat. Errorem equidem

(f) *T. 1. art. 18. f. 37.*

(g) *Sum. controuv. p. 207.*

(†) *Histor. Eccl. Sec.*

(h) *Histor. Sacramentaria f. 33.*

XVI. P. 4. f. 27.

(i) *Hospinianus H. st. Sacram. P. 1. f. 25.*

dem diu jam in recessu apud se aluerat, antequam Carlstadius suum divulgaret, non tamen ausus fuit eundem promulgare, sed datis ad eruditos literis percontatus est eorum hanc de re mentem: Nam ut *Buchholzerus* testatur, (k) literas ad Matthæum Alberum A. 1524. d. 16. Nov. scripsit, in quibus sententiam suam de Eucharistiâ explicat, Alberumq; monet; ne cuiquam mortalium eandem communicaret, nisi qui in fide Jesu sincerus esset.

§. IV. Uterq; eodem usus est Magistro. Carlstadius A. 1524. in libello quodam Basileæ edito gloriatur, virum quendam sibi apparuisse, qui sibi sententiam de S. Cœnâ, quod corpus Christi ore non accipiatur proposuerit, seq; firmissime esse persuasum, virum istum esse Patrem cœlestem, quem verò *B. Lutherus* (l) ipsissimum Diabolum fuisse demonstrat. Zwinglii erroribus non leve dedit subsidium prodigiosum somnium quo A. 1625. de 13. April. (qui fuit cœnæ Domini) à Spiritu nocturno, qui ater an albus fuerit, ipse ignorat (m) arma atq; tela nos impetendi & feriendi accepit. Sicut verò *B. Lutherus* Magistrum Carlstadii, ita *B. Dn. D. Valtberus* Zwinglii Monitorem Diabolum fuisse V. argumentis in peculiari de hanc propositione: *Agnus est phase*, dissertatione, quæ cum aliis prodiit Jenæ A. 1660. eleganter atq; solidè probatum dedit.

§. V.

(k) in *Indice Chronol.* f. 555. (l) *T. 3. Jen. Germ. P. 2. de cœlest. Prophetis*
(m) *T. 2. Oper. f. 249.*

§. V. Vires novas huic bello addidit *Jobannes Oecō-*
lampadius alias *Hauff-Schein* dictus, qui auxiliares
copias *Zwinglio*, quem toties pro concione laudave-
rat, missurus, edito libello de genuinâ verborum *H. E.*
C. M. expositione, verba testamenti ita interpretatur,
ut nec in subjecto *Hoc*, nec in copulâ *Est*; sed in præ-
dicato clavem quæreret, idq; non substantiam, sed si-
gnum corporis Christi significare existimaret. Hoc
est signum corporis mei absentis. En Spiritum verti-
ginis Calvinianæ Sectæ Promachos agentem! In eo ta-
men omnes, quotquot retibus Calvinianorum tenen-
tur, uno quasi ore ac lingvâ consentiunt, ut susque de-
que habitâ verborum proprietate, corpus Christi tan-
to intervallo à nobis in regno gratiæ Eucharistiam ce-
lebrantibus, abesse, quanto terra distat à cœlo, cre-
dant. Quod licet dissimulent, quos dulcedo pacis Ec-
clesiasticæ adeò cepit, ut omnibus curis & viribus e-
andem nobis cum jacturâ veritatis, quæ veræ pacis u-
nicum vinculum est *Zach. IIX. 19. II. Tim. II. 24.* extor-
queant: facili tñ. negotio, larvâ à Nostratibus detractâ
mens Calviniana sub lingvâ Lutheranorum conspi-
citur: & dum ambigvis in utramq; partem flectendis
orationibus utuntur, quid agunt aliud, nisi quod sub
specioso pacis nomine simplicioribus fucum faciunt,
eorumq; animos ab ὑποτυπώσεσσι sanorum verborū
transversum rapiunt. Vide omninò *Magnif. D. Præ-*
sidem Præceptorem & Patronum de studiis nostris
meritis,

meritissimum in Prælectionibus publicis contra Heideggeri manuductionem in viam concordia.

§. VI. Ab hoc tempore de omnipræsencia carnis Christi in Ecclesiis nostris agitari cœpit certamen. Lutherus qui cum Carlstadio Ecclesiam Christi turbaret in arce Wartembergicâ quò ex comitiis Wormatiensibus redux abscondi se passus erat, propter proscriptionem adversus ipsum ab Imperatore publicatam, commorabatur, ex Pathmo sine interpositâ mora, non obstante Pontificis, excommunicatione nec Imperatoris proscriptione, multum rogatus ab Auditoribus suis reversus, postquam reditus sui gravissimas rationes Electori reddidisset, masculè se Carlstadio opposuit, & quam ille impio conatu turbaverat, Ecclesiæ tranquillitatem restituit. Carlstadius ab Heroico Lutheri Spiritu sibi metuens, facileq; intelligens, integrum sibi non fore, hîc loci doctrinam suam ulterius disseminare, clanculum se subduxit & sine dimissione Superiorum turpissimè discessit, variisq; subinde alibi excitatis motibus, populum falsa sua non modò de ritibus abolendis, sed etiam cœna Domini doctrinâ, seduxit. Quæ cum Lutherus intelligeret, editis etiam Basileæ à Carlstadio libris ad certamen provocaretur, muneris sui memor, ineptiis Carlstadii librum quem contra cœlestes Prophetas inscripsit, opposuit & fidem orthodoxam solidè defendit, additis progressu temporis, postquam furo-

B

rem

rem Zwinglii & Oecolampadii cognovisset, aliis scri-
ptis: *quod verba Christi H. E. C. M. inconcussa maneant,*
& denuò ab Adversariis lacesitus *Confessione Majori,*
quibus veritatem doctrinae suae sole meridiano cla-
rius ob oculos posuit, adeò ut nemo nisi qui nebulam
erroris menti suae destinatae operae obducere velit,
vim atque efficaciam veritatis effugere possit. Pro-
fectò causae nostrae vel hoc nomine omni jure gratu-
lamur, quòd haectenus ex gente Calviniana prodierit
nullus, qui vel unicum quod probabilitatis specie le-
nobis commendaret, contra omnipraesentiam carnis
Christi argumentum, absq; philosophica doctrina
proferre potuerit. Conquestus de eo est B. Luthe-
rus qui multis praesentibus Zwinglium monuit:
*Zwingli, noli admiscere huic negotio mathematica,
sed relinqueas & omittas in hujus causae probatione, nec
mysterium hoc per physica aut mathematica explices.
Sicut Athanasius inquit, quosdam carnem Christi
γενωμετρεϊν.* Egregii oppidò Theologi, quos aut
principii domestici pudet, aut desperata sua causa pa-
rum praesidii inde sibi pollicere sinit. Taceat homo,
ubi Deus loquitur, acquiescat ubi decernit. Oppo-
nunt illi rationis dictamina fidei. Quid autem illi cum
mysteriis? Quid Athenis cum Hierosolymis? *vaga-
mens, loquimur cum Lipsio. (n) quid per hanc curio-
sam curam tibi vis? tangere coelestes illos ignes? di-
gesces. Scandere in providentiae (divinae Sapientiae)
arcem?*

arcem? cades. Ut papiliones & minuta quedam animalcula vespere lucernæ lumen identidem circumvolitant, donec amburantur: sic humana mens lascivit circa arcanam illam flammam.

§. VII. Et licet in colloquio Marpurgensi, auspiciis Philippi Hassiæ Landgravii, ad componendum schisma à Zwinglio & Oecolampadio excitatum, instituti, Zwinglius tenax suæ sententiæ lachrymans fraternitatem spirituales à Luthero peteret, ille nihilominus justo zelo divinoq; in veritatem defendendam impetu, dextram veritatis illi concedere, qui Christo Capiti Ecclesiæ in faciem contradixerat, religioni sibi duxit, sanctè pollicitus se pacem & charitatem, quæ hosti etiam debetur nunquam illis denegaturum, imò ardentissimas ad Deum, qui solus vulnera corporis sui mystici sanare potens est, fusurum esse preces, ut corda Adversariorum aperiat, iisdemq; discussis tenebris cœlestis veritatis lucem concedat. Quod quoad Summo Numine impetrari non posset, execraturum se esse illa consilia, quæ salvis utriusq; partis dogmatibus, pacem Ecclesiasticam aut inducias saltem Belli Ecclesiastici jussu & autoritate divinæ Majestatis ad extremum halitum usque fortiter gerendi Ps. XCIV. 20. CXXXIX. 21. Tit. III. 10. 2. Joh. X. 11. svaderent.

B 2

§. IIX.

(n) de constantia l. 2. c. 12.

§. II. Habes quantum res exigere videbatur
historiam certaminis de omnipræsentia carnis Chri-
sti. Quàm vellent omnes pii, quibus salus Ecclesiæ
curæ cordiq; est, infaustum illud & perniciosum bel-
lum non nisi cum illis qui schismate facto a nobis exi-
erunt, gerendum esse, neq; inter ipsos invariatae A. C.
addictos Theologos novas easq; gravissimas pepe-
risse dissensiones, quibus qui uno animo & Spiritu
fidem orthodoxam adversus furores Calviniano-
rum & Pontificiorum strenuè hætenus asseruerant,
in diversas partes non sine scandalo distracti sunt at-
que abiêre. Nota loquor. Quis est cui obscurum sit,
quantâ animi contentione, nec minori fidei nostræ
impedimento, maximo verò adversæ partis gaudio
inter Giessenses & Tubingenses Theologos eâ de re
actum fuerit? Equidem quorundam Doctorum pa-
roxysmi Ecclesiæ unitatem non protinus destruunt,
dissimulare tamen non possumus vulnus Ecclesiæ
nostræ altissimum per dissensum hunc illatum, quem
quantis tripudiis Adversarii exceperint, vel unicus
Foreri libellus de Bello ubi quiritico, qui auctior de-
inde sub titulo *Lutherischer Katzen-Krieg* in verna-
culam nostram translatus est, abundè testatur.

§. IX. Videbatur *B. Menzerus* in Scriptis suis An-
ti-Calvinianis quibus optimè de Ecclesia meruerat,
DN. Tubingensibus in eo durius esse locutus, quòd
omnipræsentiam carnis Christi, fundamento ejus
ses-

sessionem ad dextram Dei posito, ad statum Exaltationis unice referret, firmissime persuasus, statum Exinanitionis cum omnipraesentia carnis Christi actuali & operosa, seu quae cum operatione est conjuncta conciliari vix posse. Hunc illi & qui à partibus ejus stabant, Nestorianismi accusantes, quodque hac via Calvinianis arma quibus nostram fidem impugnare felicius possint, subministrarent ipsi, unionem personalem negata omnipraesentia carnis Christi, nec credi nec defendi posse existimabant. Affirmationis suae rationem ex unione personali petunt, quae semper eodem modo se habens & omnis mutationis experta, Christum ut Hominem omnibus Creaturis praesentem in statu Exinanitionis etiam stiterit. Imò ulterius progressi, Christum à primo incarnationis momento adscendisse in caelum & sub forma servi sedisse ad dextram Patris sui constanter asseriebant. Statum Exinanitionis non in vera reali quae divinae Majestatis quoad plenarium & incessantem usum evacuatione, sed usus regiminis universaliter adhibiti occultatione & dissimulatione consistere, Christumque in statu Exinanitionis quoniam & in ipsa morte omnia potentissime gubernasse & dominatum fuisse in medio inimicorum, quamvis dominium illud latens & occultum fuerit: in Exaltatione verò evidentio-
tior

tionem novumq; accepisse modum regiminis ma-
jesticè nempe gloriosum & manifestum, cum in
statu Exinanitionis ratione personæ ignominiosus
& occultus fuerit, vide scripta ἀμοιβὰς edita. Vi-
des absurdum quod dissentientes utrinq; sibi invi-
cem opponebant, Würtembergenses à Giessensi-
bus statu Exinanitionis, hi ab illis unione personali
premebantur. Urgebatur à quibusdam distinctio,
quæ res confici posse credebatur, inter præsentiam
carnis Christi extimam & intimam. Hanc vocant
quæ inter carnem & λόγον est mutua, quæq; λό-
γῳ carnem unitissimè præsentem habet: illam,
quæ respectum infert ad creaturas quibus caro
Christi præsens est easq; regit & gubernat. Distin-
ctionem ita applicant: carnem Christi in statu Exi-
nanitionis ejusq; infimo ac extremo gradu præsen-
tem fuisse præsentiam intimam neq; propter mutuam
intimamq; περιχώρησιν unquam aut usquam à λό-
γῳ aut hunc extra illam fuisse, sed omni plenitudi-
ne suam eandem inhabitasse. Creaturis verò circulum
unionis non ingredientibus absentem fuisse, salva
manente ἐξουσία, quæ vi Majestatis Divinæ in pri-
mo momento incarnationis sibi communicatæ cu-
jus usu plenario & universalis, actu voluntario & li-
berrimo se evacuaverat, præsentem se sistere ubiq;
potuisset. Hoc assertum neutiq; unioni perso-
nali,

hali, quam & à se credi ac strenuè defendi profite-
bantur, derogare, quod in illa præter carnem assum-
ptam nulli creaturæ locus concedendus sit, quæq;
etiamsi omnes creaturæ, terminus præsentia exti-
mæ omnipotentis Dei virtute destruerentur dissolvi
nequeat. Quod si verò præsentia extima à quâ in
sensu Biblico omnipotens regimen & dominium
separandum non sit, admittatur, necessario cadere
statum Exinanitionis, Christumq; stante eâ, non ca-
pi, crucifigi & mori potuisse, qui revocato aliquan-
do Mjestatis suæ usu particulari, uno verbo ceu ful-
mine quodam milites ferrum & arma portantes
prosternebat. Joh. XVIII. 6.

§. X. Distinctionis abusum ex Scriptura & analo-
gia fidei ostensurus, ne temere quid alienum vide-
ar, non possum non sententiam Theologi judicio-
sissimi, B. Valtheri præmittere, eumq; præeuntem
securius sequi. Ita ille: (o) *ad huc firmiter sum per-
suasus, mediam dari posse sententiam inter utramq;
extremam, quæ et tantâ animorum acerbitate, non
absq; scandalo perniciosissimo, agitur & defensum
itur. Et planè existimo Tubingenses peccare in exces-
su quando carni Christi in Statu Exinanitionis adscri-
bunt universale dominium omnium creaturarum, li-
cet occultatum. Sic namq; periculosè confunditur
ταπεινωσις καὶ ἐκένωσις cum ὑπερψώσει.* Gies-
sen.

(o) *Quadrigen. M. scell. Theol. them. 22 p. 617.*

senses verò in defectu, dum omnem $\pi\alpha\rho\sigma\tau\lambda\alpha\nu$ & ad-
essentiam humanitati respectu creaturarum dene-
gant, quæ mihi inevitabiliter videtur fluere ex ar-
ctissimâ unionem personali. Omnes igitur illi quicunq;
negatâ præsentiam carnis extimâ, indistantiam quoq;
à creaturis dubiam reddunt, Nestorianismo bipa-
tentes portas, quocunq; etiam prætextu intima
præsentia causam suam tueri & absurdum illud de-
clinare laborent, nî per omnia fallor, pandunt. Nec
deest nobis B. Gerbardus, eadem docens: (p) qui om-
nipræsentiam carnis ad creaturas non credit, ejus-
dem carnis intimam, $\alpha\delta\iota\alpha\sigma\alpha\lambda\omicron\nu$ & indissolubilem
præsentiam ad $\lambda\omicron\gamma\omicron\nu$ seu cum $\lambda\omicron\gamma\omega$ sincerè nun-
quam credit. Hanc negare quid est nisi ad castra
Nestorii transire? Videbor fortè verbis B. Viri de
statu Exaltationis contra Reformatos disputantis,
esse abusus, cum sequioris, quem Exinanitionis vo-
cant, alia sit ratio. Ego verò nullam hæcenus video
rationem, qua induci me patiar, ut quod in Statu
Exaltationis unionem dissolvit, idem in Exinanitio-
ne non præstare sim persuasus. Idem utrobiq; vin-
culum eadem ergo utrobiq; hoc quidem sensu ra-
tio. Impossibile profectò hæc viâ unionem perso-
nalem salvare. Agnoverunt id jam dudum ex Cal-
vinianis astutiores cum Becmanno & Crocio argu-
menta ex eorum scholis, qui omnipræsentiam car-
nis

(p) Exegeti L. IV. de P. & O. C. S. 227. p. 500.

nis Christi in statu Exinanitionis negant petentes,
certo certius persuasi, pari ratione in Statu Exalta-
tionis negata omnipræsentia unionem personalem
sartam rectamq; retineri. Dic illos propter Extra-
suum Nestorianismi reos, & idem fulmen in Te vi-
brari audies: adeoq; sibi a nobis effugium parari
gloriantur. *Becmannus* (q) provocat ad verba *Ti-
lem. Hesbusti*: Die unio hypostatica bleibt einen
Weg wie den andern so wol tempore exinanitio-
nis als tempore exaltationis. Von dem Anfang
da die Gottheit Christi seine Menschheit in
Mutterleibe hat angenommen/ und mit ihr per-
sönlich vereinigt/ da ist die unio arctissima, insepa-
rabilis & immota gewesen/ durch die exaltationem
ist die unio nicht stärker worden/ darum thut die
distinctio inter exinanitionem & exaltationem al-
lerdings nichts zu diesem argument. Wir sagen
ausdrücklich/ weil tempore exinanitionis der Leib
Christi nicht ist an allen Orten gewesen/ da die
Gottheit gewesen ist/ und mag doch nicht vernei-
net werden / daß die unio hypostatica dadurch
nicht ist dissolviret noch zertrennet worden. So
folgt ex unione hypostatica nicht / daß wo die
Gottheit ist/ da muß auch stets die Menschheit
seyn/ die unione hypostatica mit der Gottheit ist
vereinbahret. *Quicquid ille in Exaltationis, Tu in*

C

Exi-

(q) *Anatom. univ. triumph. P. 2. c. 19. p. 383.*

Exinanitionis statu negas. Aut igitur, rectè infero
cum *B. Scherzero* Calviniani carnem Christi exalta-
tam ubiq; esse negantes, unionem personalem sol-
vunt propter negatum dominium, aut propter ne-
gatam propinquitatem. Non illud, alias status Exi-
nanitionis quo se dominio evacuavit, unionem per-
sonalem solvisset. Ergo propter negatam propin-
quitatem, quam tu quoq; negas. Positâ verò causâ
poni causatum est necesse. Vide quomodo vim ar-
gumentielidas.

§. XI. Ut rem in pauca contraham, suppono,
quòd quicumq; nomen suum nostræ Ecclesiæ de-
dit, inficias ire minus possit, realem unionem, περι-
χώρησιν & permeationem absq; reali unitorum
præsentia dari non posse, quare quam primùm al-
terutrum unitorum alicubi ponitur, ibidem quoq;
vi hujus unionis alterutrum ponendum, aut rum-
pitur unio, & exspirat conjunctio: eodem momen-
to quo anima extra corpus ponitur non servatur
sed dissolvitur unio. Hæc si concedis, & de unione
naturali credis, quanto magis de unione personali
verum erit. Quicquid dixeris, demonstratum nun-
quam dabis, idem extra rem & in re separatum &
conjunctum esse posse. Concedes verò absq; o-
mni dubio Humanam Naturam in infinitam λόγος
Subsistentiam realiter assumtam eidemq; stupen-
dâ

δα περιχωρήσει adeò unitam esse, ut nullibi ab eo
separata sit, & tanquam distans ac indistans, præ-
sens alicui & absens inter se differant. Viam elaben-
di obstruam omneq; intercludam per fugium, ita
argumentatus: Quicquid realiter & actu unione
totali & personali illi quod omnibus creaturis præ-
sens est, unitur, id ipsum vi hujus unionis indistan-
ter quoq; omnibus Creaturis adest. Atqui Humana
Natura, realiter & actu &c. E. Humana natura vi
hujus unionis &c. Minor in Scholis nostris admitti-
tur. Propositionis veritas patet ex eo quia si caro
non est ubi λόγος est, ibidem λόγος solus erit
absq; carne. Pone λόγον in utero Matris conce-
ptum, præsentem fuisse in coelis non verò carnem
assumptam, & non modò λόγον extra carnem con-
stitues; sed hoc ipso etiam concedes Angelos pro-
prios fuisse λόγω quam carnem assumptam: λό-
γος enim ita Angelis præsens erat, ut inter se & il-
los ne minima interjecta esset distantia, quæ tamen
secundum Te inter carnem & Angelos admittitur.
Ergo λόγος Angelis indistanter præsens ibidem
carnem ab Angelis distantem propinquam non
habet. Nonne sic λόγος hîc loci incarnatus, alibi
excarnatus ponitur. Citende vel ullâ probabilita-
tis specie, quæ fieri queat, ut salvâ unione inter natu-
ram Humanam & Creaturam concedi possit di-
stantia, inter quam & λόγον distantia non datur.

§. XII. Equidem in subsidium vocabis, de qua dis-
sertatio agit, distinctionem inter præsentiam Christi
intimam & extimam, hanc non illam à Te negari.
Sed præter rem ea dicuntur. Intimam præsentiam
ab extimâ distingvendam esse lubens largior, illam
verò absq; hæc defendi posse, durante termino
præsentia extimæ, nego. Anima & corpus ita inter
se uniuntur, ut sibi invicem præsentem sint, quæ præ-
sentia intima distincta manet ab ea, quæ anima &
corpus præsentem alibi ponuntur. Quis verò tam
hebes qui non perspiciat, ab intima extimam de-
pendere, adeoq; rectè inferri: ubi corpus ibi ani-
ma, & ubi anima ibi corpus. Neq; de eo in præsentem
præcisè disquiritur: num λόγος & carnem in hypo-
stasi suam assumptam citra respectum ad creaturas
præsentem sibi habuerit? Sed controvertimus de eo:
num λόγος & humanitatem à se assumptam etiam in
respectu & relatione ad creaturas præsentem habu-
erit? cui intima præsentia non sufficit. Estq; ille abu-
sus distinctionis, intimam præsentiam absq; extimam
asserere. Quem B. Hutterus reprehendit: (r) *neq; ul-
lius teruntii est quod excipiunt: non propterea λό-
γος ubi creatura adest, extra carnem existere: sed
intra illam manentem per eandem res creatas gu-
bernare, atq; nihilominus à rebus creatis καὶ ἄσπασιν
abesse simpliciter atq; omni modo Christi humanita-
tem.*

(r) *Explic. Libr. Conc. p. 837.*

tem. Quid enim est, contradictionis laqueo seipsum
jugulare, si hoc non est? nam si caro Christi abest à
Creaturis illis, quibus adest λόγος, certe quaedam
fingitur hypostaseos λόγος extra naturam assumtam
existentia, ea videlicet existentia, quae adest creatu-
ris sine praesentia carnis suae, quo pacto διάσασιν na-
turarum inferri quis non videt? Et paulò post (s)
non ea modo à se invicem distant, quae nusquam si-
mul sunt, sed ea quoque, quae alicubi sunt simul, alicubi
verò non. Et si enim non distant eà ratione, quae alicu-
bi sunt simul, distant tamen spatiis ceteris omnibus,
quibus non sunt simui.

§. XIII. Nil quicquam efficis excipiendo, limitan-
dam esse argumenti allati Propositionē. Quicquid
realiter & actu unione totali & personali illi quod
omnibus creaturis praesens est, unitur, id ipsum vi
hujus unionis indistanter quoque omnibus creatu-
ris adest, si scilicet velit neque se sponte suam omniprae-
sentiam evacuaverit. Quia ex haecenus dictis appa-
ret praesentiam carnis extimam non voluntatis li-
berrimi que arbitrii, sed positam unione summæ neces-
sitaris esse. Principium enim proximum & adaequa-
tum generalis praesentiae Christi quae Humanam na-
turam est evedtio carnis in subsistentiam λόγος vel
unio personalis. Quicquid enim infinitam hypostasi
subsistit, id positam illa subsistentiam non per volunta-
tem

(s) l.c. p. 889.

tem illis quibus subsistentia infinita adest, praesens
ponitur. Uti enim λόγος per naturam, ita H.N. per
infinitam subsistentiam & unionem cum λόγω ha-
bet id quod omnipraesens dicatur. Et licet unio per-
sonalis in gratiam hominum lapsorum facta, opus
misericordiae divinae sit, quo ostendit in seculis su-
pervenientibus eminentem opulentiam gratiae suae,
benignitate erga nos per Christum Jesum, *Eph. II. 7.*
effectus tamen & consequens unionis ubi facta jam
est, necessitatis esse recte docetur. Cui asserto non
officit Theologos communiter docere, Deum qui
ab aeterno antequam creaturae producerentur, im-
mensus fuit, per voluntatem omnipraesentem esse,
quia creatura ad quas omnipraesentia respectum in-
fert esse suum & existere liberrimo beneplacito
Creatoris debet; illi enim talia docendo, omniprae-
sentiam ratione termini considerant, atque sic libe-
ram esse & a voluntate Dei producentis creaturam
dependere, totus concedo; quo pacto scientia eti-
am visionis libera est, uti enim liberum erat Deo
creare vel non creare, ita liberum etiam est creatu-
ram ut actu aliquando producendam praescire. At
si eam, quod in praesenti facio, ratione applicatio-
nis, existente jam termino liberrime producto re-
spicias, summe necessaria evadit, necessitate hypo-
thetica quidem, attamen immutabili. Postquam e-
nim creatura existere coeperat, Deus non poterat
non

non vi immensitatis suæ omnes ubiætatís divinæ terminos excludentis eidem præsens esse. Similiter in Christo positâ unione, positis creaturis, caro ejus aut ubiq; adest aut λόγῳ unita non manet.

§. XIV. A primo igitur momento quo λόγῳ & caro factus est Joh. I. 14. & πᾶν πλήρωμα τῆς θεότητος & eandem inhabitavit Col. II. 9. caro ejus ubiq; esse cepit. Ergone etiam cum utero Matris inclusus jaceret, sanctissimus ejus ventris fructus ubiq; fuit? Quidni! perplacet Nicolai: (t) *caro Christi statim fuit omnipræsens, simul ac guttam sanguinis assumpsit.* Pergis: Ergo etiam extra uterum est conceptus? Nugæ! cur non λόγον in utero B. Virginis carnem assumentem ubiq; eandem assumpsisse fingis? par adest ratio non enim illi quod ubiq; est eadem ubiq; conveniunt. Mirari ea defines, quoties cogitaveris Deum ubiq; præsentem non ubiq; sed in solo monte Sinai legem tulisse: carnem Christi non in cœlis, ubi tamen præsens est, sed in his terris tantum in regno gratiæ ore corporis comedi Matth. XXVI. 26. I. Cor. XI. 24. Spiritum S. omnia præsentiam suam implentem Psal. 139, 7. non ubi-cunq; aderat, sed tantum super Christum baptizatum in assumptâ columbæ formâ apparuisse Matth. III. 16. Hæc si de Deo ἀσάγνω, si de carne Christi in statu Exaltationis verlanus, concedis, quidni de eadem carne in statu Exinanitionis vera erunt. Apprime & in rem nostram B. Hutterus, (u) *hanc collectionem:*
caro

(t) *In Mysterio p. 145.*

(u) *in F.C. p. 863.*

*caro Christi ante natiuitatem jacuit naturaliter in
aluo maternâ, ergo personaliter tum non fuit alibi, Do-
ctore Theologo malignam vocat.*

§. XV. Audiamus Christum ipsum disertis verbis
hæc edifferentem, docentemq; se Filium hominis
cum Nicodemo in his terris de regeneratione homi-
nis verba facientem, hoc ipso momento, quo inter
mortales versaretur, præsentem in cœlis esse, Joh. III.
13. *nemo adscendit in cœlum, nisi qui descendit è cœlo,
Filius hominis, qui in cœlis est.* Sermo est de Filio ho-
minis, qui jam in terris visibiliter erat conspicuus, atq;
consuetudine hominum familiariter utebatur, adeo-
q;ve minimè exclusâ humanâ natura sine quâ filius
hominis esse nequit. Hic in statu Exinanitionis con-
stitutus, aliquando in terris peracto feliciter officio
mediatorio adscensurus erat in cœlum Marc. XVI. 19.
Act. I. 9. & sessurus ad dextram Patris sui, Psalm. CX. 1.
Eph. I. 20. depositisq; hostibus ad scabellum pedum
suorum æternùm regnaturus. Quia verò Filius ille
hominis idem erat cum Filio Dei, utpote cum quo
unum Ὅψις ἀμενον constitueret 1. Tit. II. 5. & una ea-
demq; ὕποστασις subsisteret, dicitur in textu adscen-
surus idem esse qui descenderat olim è cœlo, quâ
phrasi quando de Filio Dei adhibetur ipsam incar-
nationem indicari est manifestum. Uti enim Deus ex
cœlis descendisse legitur Gen. XI. 5. Exod. XIX. 29. nō
quasi à terra abfuerit, & motu locali eandem occu-
pave-

paverit, quod aduersatur immensæ & loco non mu-
 tabili essentiaë divinæ, quâ cœlum & terram implet,
 Jer. XXIII. 24. sed quòd novo signo vel opere præsen-
 tiam suam manifestaret, ita λόγος æternus Dei Filius
 è cœlis descendit, corpori Mariæ sanctissimo, facta
 jam ἐπελεύσει Spiritus S. ita obumbrando Luc. I. 35.
 ut novo modo quo antea non erat, in externo sym-
 bolo ad novum gratiaë effectum præsens esse incipe-
 ret. Hinc incarnatio alibi per φανέρωσις manifesta-
 tionem in carne describitur, I. Tim. III. 16. Ne verò Ni-
 codemus sensibus suis nimium tribuens, ad quos jam
 ante provocaverat v. 4. 9. persuasum haberet, Filium
 hominis, quem visibili modo in terris jam præsen-
 tem conspiciebat à cœlo termino adscensionis suæ
 longius abesse, in abyssum mysteriorum piâ vene-
 ratione admirandorum ! addit Salvator se jam ante
 adscensionem hoc ipso momento in cœlis esse, locu-
 tus de cœlo, in quo nunc per modum corporis glori-
 ficati versatur. Adesse verò alicubi primo & proprio
 sensu idem est ac prope esse sine distantia, ut unum
 ab altero prorsus non distet. Huic vocis propriaë signi-
 ficationi tam diu insistimus, quoad necessitas rece-
 dendi ab eâ ostendatur. *Non somniantum loquor cum*
B. V. Winckelmanno, [x] filium Dei cum in terris cum Ni-
codemo loqueretur, propriam suam carnem sibi pro-
prius & arctius unitam habere, quàm in cœlo in quo
eodem tempore simul existit & manet, & res longè ma-
D
ior

(x) T. 1. Giess. d. 12. S. 43. P. 481.

707 *Et sublimior est carnem esse cum Filio Dei unā personam quā illam esse in cœlo. Dicis: verba Christi non de substantiali præsentiā carnis sed de persona cui caro intimè unita erat accipienda esse, quæ h. l. à natura humana denominatur. Verùm testor omnem tuam fidem, numne hoc ipso asserto alloëosis Zwingliana scholis nostris tantopere exosa introducatur. Et cur non cum Reformatis omnia dicta de omnipræsentiā Christi hoc sensu exponis? Assumam tamen ea ex concessis disputaturus. Si ὕψιστάμενον quod compositum est, etiam in statu Exinanitionis in cœlis præsens fuit, sequitur partes etiam vel omne id quod in ὕψιστάμενω illo subsistit, & quorum intuitu compositum dicitur ibidem adfuisse, aut ὕψιστάμενον ibidem compositum non fuit, & sic quoties caro naturaliter locum suum mutavit, manente ibidem λόγῳ qui motus localis est expers, toties alibi nova fingenda est unio. Quis non hæc absurda sanctissimo zelo fugit? Digna sunt verba B. Lutheri, quæ hîc legantur, (y) So spricht Christus auch Joh. III. Niemand fähret gen Himmel / denn der herab gefahren ist / nemlich des Menschen Sohn / der im Himmel ist. Damit er ja zeigt / daß sein Leib NB. zugleich im Himmel und auf Erden / ja schon bereit an allen Enden ist / denn er ist durch seine Verklärung nicht eine andere Person worden / sondern wie vorhin so auch hernach allenthalben gegenwärtig. Infero: QVICUN-*

(y) T. 3. Jen. p. 354.

cunq; eo tempore quo in his terris cum Nicodemō loquebatur, simul præsens fuit in cœlis ille fuit omnipræsens. Atqui Filius Hominis &c. Ergo &c. Minor est Summi Doctoris Domini nostri Jesu Christi. Major a Calvinianis etiam conceditur. Promittit Voëti9, si possemus demonstratum dare Christum simul in duobus locis Præsentem esse, omnipræsentiam Christi se admissurum esse, quemadmodum qui minimum corpusculum potest ex nihilo creare, idem omnes Creaturas ex nihilo creare poterit: qui in duobus locis simul præsens est, quidni in plurib9 esse posset. Judicet ex cordatioribus, quisquis judicio pollet.

§. XVI. Sed nondum res satis erit expedita: nonne vitaturi Charybdin in Scyllam incidisse videbimur, hoc est, unionem personalem defendendo statui Exinanitionis derogasse. Omnipræsentia non in sola *ἀ-διαστοία* seu propinquitate, sed simul efficacissimâ operatione consistit, quâ Deus ita creaturæ suæ propinquus est, ut eandem potentissimè conservet, gubernet atq; dirigat. Quomodo hæc cum statu Exinanitionis conciliabis? in hoc Christus secundum H. N. formâ servi assumptâ à plenario, universali & uniformi usu Majestatis divinæ abstinuit, seq; eadem evacua- vit, ut pro commisso a nobis Deiformitatis raptu justitiæ divinæ satisfaceret, quâ igitur durante hoc statu omnipræsens fuisse docetur. Si Majestate sibi communicatâ usus fuisset, quis quæso mortalium Regi invi-

Etissimo manus injicere, quis Dominum dominantium in custodias compingere, quis Principem vitæ neci dare valuisset? Reducti ad has angustias jacturam faciamus omnipræsentia hæctenus à nobis defensæ, aut Christo in statu Exinanitionis universale & omnipotens dominium concedamus, quo concesso Exinanitio penitus ruet. Neutrum à nobis fiet. Omnia illa assertis nostris nihil officere, quis est qui non perspiciat atq; intelligat? Equidem ea me non tenet religio, statum Exinanitionis in solâ *κρύψει* & occultatione universalis regiminis, non verâ & actuali abstinentiâ consistere. Quis piæ mentis Exinanitionem, quam expiatoriam coram Deo fuisse ex sacris literis sumus edocti, Matth. XX. 28. II. Cor. IX. 9. simulatoriam coram hominibus fuisse, salvâ suâ salute sibi persvadeat? Malè tamen ex eo abdicationem omnipræsentia, cujus usus non in propinquitate sed dominio universali consistit, contra nos inferat. Finge ipsâ *ἀδιασασία* Christum se evacuasse, & vide quo pacto ab eorum errore qui Exinanitionem per abdicationem definiunt, immunem te præstes. Cedam causæ, si ostendi à de poterit quâ ratione & viâ Christus omnipræsentiam actu absq; *ἀδιασασία* possederit. Torquet forte terminus omnipræsentia, quam in sensu Biblico operationem atq; efficaciam dominium inferre toto ore clamas. Ego verò hanc litem ex professo quidem nunc non meam facio, sed recto pede distin-

Stingvo inter præsentiam partialem & totalem, simp-
plicem & modificatam. Totalis duabus quasi parti-
bus constat: indistantia & dominio vel operatione,
unde modificata dici solet. Partialis verò solam *ἀδιάστατον*
infert, dicitq; adessentiam vel existentiam En-
tis ad Ens, quæ sanè potest esse absq; operatione. Hæc
Christo secundum H. N. in statu Exinanitionis à no-
bis tribuitur. Præsens fuit ubiq; caro propter unionē
personalem, sed non dominata est ubiq; propter Exi-
nanitionem. In quâ re præcuntem habeo *B. Calo-
vium* qui concedit, *ἀδιάστατον* penes omnes *Creatu-
ras* probè cum *κένωσις* consistere posse, cum hæc solum
gubernationem rerum omnium in cælo & in terrâ
concernat, non verò *ἀδιάστατον παρσόν* indistan-
tem adessentiam propriè attineat. *Sysem. Tom. 7. art.
5. c. 1. Q. 3. p. 624.* Hæc est media sententia quam supra à
B. Valtbero commendari audivim9. Totalis præsen-
tiæ fundamentum proximum est sessio ad dextram
Dei, *Eph. IV. 10. Job. XVII 5. glorifica me Pater apud te-
metipsum* (non tantum apud homines per manifesta-
tionem usus hæctenus latentis) *gloriâ quam habui
priusquam hic mundus esset apud Te.* Ergo hanc glo-
riam cum precibus à Patre suo eandem efflagitaret,
non habuit, quamvis omnes thesauri in illo jam tum
reconditi essent. *Col. II. 3.* Ex hoc fundamento displi-
cent phrasæ, quibus Christus secundum H. N. à pri-
mo momento incarnationis ad dextram Dei sedisse

docetur, quæ falsa hypothesi de universali & incessanti sed occultato dominio Christi hominis in toto statu Exinanitionis nituntur.

§. XVII. Neutiquam verò putandum duplicem à nobis constitui præsentiam, λόγῳ omnia gubernantis aliam, aliam carnis à gubernatione quiescentis. Falsissimum est idiomata divina nisi utrobiq; eodem modo sese habeant, ideo multiplicari vel alterari. Res una, modus habendi eandem diversus λόγῳ & essentialiter, caro personaliter est præsens. Quæ diversitas habendi licet rem non mutet aut duplicet, efficit tamen ut actus secundus in carne non sit simpliciter necessarius, sed suspendi quandoq; possit, in λόγῳ verò propter modum habendi essentialem semper se exerat. B. Affelmannus (z) eleganter distingvit inter adesse *essentialiter* per naturam, *præsentialiter* per indistantiam & *potentialiter* per influentiam. Adesse essentialiter soli Deo convenit, præsentialiter carni Christi in statu Exinanitionis, potentialiter carni Christi exaltatæ. Frustra pergis excipiendo: Si caro Christi præsens fuit solâ ἀδιασσίᾳ s. propinquitate substantiali sine operatione, id asseritur vel secundum vel contra Scripturas. Si illud, falsum est omnipræsentiam in sensu Biblico operationem includere; si hoc, falsum docemus. Connexionem mirificè fallere, infinitis nisi prolixitati parcerem demonstratum darem instan-

(z) Synt. P. 1. d. 7. Q. 6. p. 126.

instantiis. Nonne dissentientes quoque imaginem Dei ad quam homo integer conditus erat, in sensu Biblico pro solis animæ bonis spiritualibus, pro concreata sanctitate, sapientiâ & justitiâ, in sensu Ecclesiastico pro bonis corporis simul accipi fatentur. Nonne concedunt Exinanitionem in sensu Biblico pro conditione & statu Christi secundum carnem quam habuit à primo momento conceptionis usque ad vivificationem in sepulchro, in sensu Ecclesiastico apud Patres quorum loca collegit *B. Chemnitius & Gerhardus* non modò pro ipsa incarnatione, quam prior significatio supponit; verum etiam pro antefeculari assumptione officii mediatorii per quam Filius Dei salutis nostræ potius quam Majestatis suæ rationem habuit, accipi. Jam velim ipsi respondeant, utrum sensus Ecclesiasticus horum terminorum secundum aut contra Scripturas adhibeatur. Si secundum, cur Ecclesiasticus Biblico contradistinctus dicitur; si contra, falsus erit. Quicquid mihi responsi dederint, id omne optimo jure reponam. Ne Lectoris animus suspensus teneatur, addo ego, dici terminum aliquem in sensu Biblico accipi, quando illis significandis tantum adhibetur, quorum Scriptura S. quoties de re termino significatâ sermonem instituit, mentionem facit. In sensu Ecclesiastico accipitur, quando ad ea significanda propter analogiam vel aliam quamcunque rationem trahitur, quæ quidem ex Scripturis probari possunt.

sunt,

sunt, non tamen occasione illius termini proponun-
tur. Quem sensum si ratione rei significatæ Biblicum
dixeris, non refragabor, licet ratione usus termini Bi-
blico opponatur. Quia igitur Scriptura quando de
omnipræsentiâ Dei agitur eandem totaliter & modi-
ficatè describit, gubernationis simul mentionem fa-
ciens, hinc factum ut sensus ille Biblicus vocetur, non
quòd sola *ἀδίαστα* præsentiæ nomine indigna sit,
sed quòd operatio à præsentiâ separari non possit in
eo, quod actu naturali & per naturam præsens est,
quo ipso tamen separabilitas actionis in subjecto quod actu
personali eadem tamen præsentiâ præsens est, non excluditur,
Et quicquid horum sit, litem nobis non amplius de re sed so-
lo nomine movebis. Acquiescam modò propinquitatè
carnis Christi ad creaturas concesseris, quam vel omnipræ-
sentiam voces, vel quocunq; alio nomine insignias, per me
quidem integrum tibi maneat. Mentem acceptamus, votis o-
mnibus expetentes, ut qui præsentiâ extimam solius operati-
onis ratione Christo homini denegant, linguam propter
scandala evitanda corrigant. Nos vestigia Magnorum The-
ologorum *B. Hutteri, Affelmanni, Waltberi, Calovii, Scherzeri*
apud quem in Systemate plura invenies, sequimur, pedemq;
hic figimus, æterno ac omnipotenti Domino nostro Jesu
Christo pro cuius gloria & Majestate dimicavimus, Patri ejus
atq; Spiritui S. vero ac uni trino Deo gratias immor-
tales persolventes!

COROLLARIA PARADOXA.

Patris Character personalis est *γεννησις* activa.

Intercessio Christi pro Electis cum regno gratiæ finem est
habitura.

Spiritum S. à Patre per Filium procedere ordodoxè asseritur.

05 A 492

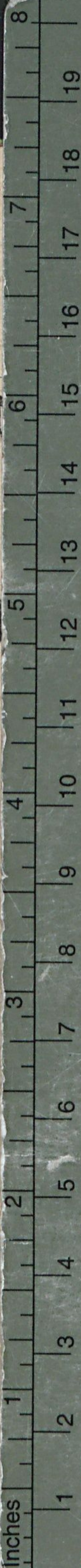
ULB Halle 3
004 207 971

WD/A

B.I.G.

Farbkarte #13

V.
 THEOLOGICA
 TINCTIO-
 ENTIAM INTI-
 IMAM,
 IDIO
 H A E L I S
 MERI,
 z Professoris Publici
 raliu EPHORI
 t. DECANI,
 PRAECEPTORIS
 ndi,
 oni subjicit
 Reichmann/
 nis,
 M. DC. XC.
 R G Æ,
 S WILCKII.